

stává se v poslední době skoro soustavně V. Dyk. Před nedávnem Fučík nebyl mu dost špinavý, aby ho nezaštilil, a dnes snaží se vytáhnout Holého z bláta, které se nad ním již zavírá. Věru, čistá klientela!

V. Dykovi jest malichernou ješitností a nedůsledností, hrubostí a podezíravostí, hájí-li si „bard porobeného kmene“ Bezruč své originality. Bard jest patrně V. Dykovi jakési papírové schema, které nemá krve a nervů, a aby cítil pošlapanou čest svého lidu, nesmí ji mít patrně nejdříve sám! Bezruč neměl z celé své literární činnosti, z celého svého díla nic než oprávněnou hrdost, že vykřikl hrůzu smrti a umírání, že vykřikl ten výkřik, který se vyráží z hrudi před katastrofou. A nyní přijde podvodník a napíše beze studu: Bezruč nedělal nic víc než literární módu. Já udal tón, on napodobil; všecko má ze mne; papír a ne život! A Bezruč má zůstat kliden; má mlčet, neboť tak toho žádá schema Dykovo... V. Dyk ví také jako kdokoli z nás, že Holý napsal drzost a lež — ale Dykovi nejde o pravdu. Napsal ohromnou větu: „Nezáleží na tom, jakými slovy to (Holý) říká; nezáleží pro okamžik na tom, má-li pravdu čili nic.“ Tedy nezáleží na tom, že Holý říká lež slovy urážlivými a jizlivými, slovy hokynářského konkurenta!

Tartuffe, zastyď se, jsi překonán! Ano, u přátel Dykových „nezáleží“ nikdy na tom, jakými zbraněmi bojují a mají-li pravdu; těm jest dovolena každá nízkost. V. Dyk ze zásady věnuje svou přepečlivou péči jen velebnosti a důstojnosti — odpůrců; jest k smrti zarmoucen ve svém estetickém srdci, rozhořčí-li se takový odpůrce a poruší-li tím pózu, do níž jej ráčil V. Dyk zformovat.

V. Dyk zkouší také na Bezručovi svou starou metodu a hledá v jeho výroku vnitřní odpor — a vede si tu zase s tou surovou rabulistikou, která jej celého charakterisuje. *Není žádného vnitřního odporu ve slovech Bezručových!* Píše-li Bezruč, že „znal z toho člověka jen asi 3–4 básně, jež četl v Čase“ — musí se tím rozumět *doba, kdy psal a tiskl v Čase své Slezké rapsodie, to jest asi r. 1893; v téže době (přibližně) také Holý tisknul občas v Čase — i vysvětluje se Bezručova znalost několika tehdejších básní Holého. Knihy nečetl tehdy Bezruč od Holého žádné — později teprve Adamovské lesy a nyní 2. vydání Skokád a snad i Mračna. A to ovšem stačí úplně k tomu, aby si člověk utvořil soud o vývoji Holého, a Bezruč si také správný soud o něm utvořil.*

Neboť nemění nic asi tři čísla, která by se dala nazvat sociálními nebo nacionálními, na celkovém rázu Skokád, který jest erotický, a sice erotický konvenčním způsobem Vrchlického: zanikají v něm úplně. A ovšem: jak ubohý jest nacionalism nebo socialism těch několika čísel! Jaký směšný, jalový, frázovitý, nejasný a pitvorný! Chvástá-li se nyní Holý, že Bezruč „vzal ze Skokád celou techniku veršovou, vnější i vnitřní“, jest třeba říci, že *své* techniky veršové, ani vnější ani vnitřní, Skokády *nemají*: Skokády jsou svým formálním hračkářstvím, svými floskulami erotickými, svými frázemi metafysickými většinou jen přebarvený odvar Vrchlického — Vrchlický často bezděčně zparodovaný a zesměšněný — ovšem ne Vrchlického Fresek a gobelinů nebo Sonetů samotáře, nýbrž Dojmů a rozmarů — jakýsi Vrchlický na ruby. Bezruč jest vedle tohoto světlujícího hnijícího dřeva mohutný strom, zdravý, silný, zákonně krásný, ladný a cele svůj.

provedl v Národním obzoru *Karel Horký* s mou básní *Příjezd do Prahy*: vytrhl z jejího kontextu několik slov a dělá ze mne *básnického fouřlu*, který pohrdá Prahou lidovou, Prahou pracující a zápasící o svůj chléb a život — a s nechutnou mnohomluvností a třaskavostí sobě vlastní vysoukává hned celé sloupce laciných výkladů o těžkém boji životním v Praze, o ševcích, které přeplatili řezníci, o železničních hlídačích, žebrácky honorovaných za svou úmornou službu, o babičkách, které snášeji do Prahy nůše jahod pracně nasbíraných atd. atd. Má to býti demokratické, ale jest to vpravdě jen triviální a podvodné. Ve své básni nedotýkám se totiž v ničem Prahy pracující a zápasící, byť jen o skývu chleba — *tu znám stejně dobře jako p. Horký a miluju ji stejně jako on, třebaž to nenosím na trh každý pátek* — útočím zde jen na Prahu *nemyslivou, bezcitnou a surovou*, bouřím proti *mravní a myšlenkové bídě a malosti pražské*, a tu znám a poznal jsem za řadu dlouhých let stejně dobře jako p. Horký své uličky a výčepy a *těto* Praze říci poctivé slovo tváří v tvář nedám si brániti žádnými Horkými. V mé básni čte se taková charakteristika Prahy: „*surových bolestí dílna, lži, podvodů příšerná jakási kvočna*“ — „*místo vražedné všemu, co nežije v houfch a nebydlí rádo v děrách a jamách*“ — každému poctivému člověku jest jasno, *terou* Prahu míním a kam mířím. Báseň má ostatně i svůj rozvoj a pozvznáší se k smírnému finale, k překonání a usmíření hněvu a utrpení — toho všeho ovšem nemohl potřebovat ke své demokratické denunciaci p. Horký. On musil vyrvat několik slov z kontextu a překroutit jejich smysl, aby mohl na ně navěsit své pitvorné rolničky, ostatně již povážlivě ochraptělé trochu dlouhým zneužíváním.

Pan Horký napsal kdysi několik feuilletonů, dobře odpozorovaných z ulice — byl jsem z prvních, kdož to uznali. Ale p. Horký odvažuje se v poslední době často na látky ze sfér naprosto mu nedostupných — jednou z nich jest i literární kritika, a píše pak podprůměrnosti. Osvojil si lacinou reformátorskou pózu, několik stereotypně rozmáchlých gest a jimi podtrhuje pak triviality, které mu právě napadnou. Chce svým hrubým nožem, který byl na místě při jeho prostých drobných obrázcích, krájet a preparovat otázky velmi složité a choulostivé, z nichž nepochopil posud ani abecedy. Urážka od člověka, který pokládá Horákové Pány za znamenité literární dílo a p. Kurta za velikého básníka, nemůže mne než rozesmát.

Ale věc má i rub, který není k smíchu, *mravní český rub*, nad kterým se nelze nezamyslet. Vzpomínám si. Asi před dvěma roky četl jsem v Besedách Času báseň p. Horkého — nezáleží na tom, jaké literární hodnoty — ale *obdobného nebo blízkého sujetu*, jako má báseň *Příjezd do Prahy*. P. Horký vypravuje tam, jak hladověl v Praze o nějakém sokolském nebo jiném národním svátku (nemám té básně po ruce a nemohu ji uvést doslova) a spílal velmi patheticky Praze nebo vlasti, která toho dopustila. Ale od té doby uplynula dvě nebo tři léta, a hle: p. Horký jest dvojnásobným redaktorem a *naráz jest s Prahou spokojen a okřikuje mne, který se odvažuji býti nespokojen*... Pana Horkého prý neštípe žádný hmyz v Praze..., což jest velmi smutné vysvětlení jeho citlivosti a vnímavosti. P. Horký nerozumí naráz, že někdo může Prahou trpět, že se může nad ní rozhořčovat, že jí může být zhnusen — pan Horký jest syt, p. Horký sedí v teple... a ty se opožduješ trpět něčím a dokonce nějakými myšlenkovými nebo ideovými lapaliami?! Jak jsi ubohý, milý brachu, jak směšný a — nedemokratický, poví ti *dnešní* p. Horký...